

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.00.1/Б/ОК30- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин
04 вересня 2023 р., протокол №8
Голова Вченої ради
Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Судова медицина та психіатрія»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»
освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра права та правоохоронної діяльності

Схвалено на засіданні кафедри
права та правоохоронної діяльності
29 серпня 2023 р., протокол № 8

Завідувач кафедри

_____ Іван ДРАГАН

Гарант освітньо-професійної
програми

_____ Катерина КАТЕРИНЧУК

Розробник: к.мед.н., доц., доцент кафедри права та правоохоронної діяльності,
Віталій ЗОЗУЛЯ

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.00.1/Б/ОК30- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 26 «Цивільна безпека»	нормативна
Модулів – 3	Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		3
Загальна кількість годин - 90		Семестр
		5
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних -3	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції
		16 год.
		Практичні
		32 год.
		Самостійна робота
		42 год.
		Вид контролю: екзамен

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить для денної форми навчання – 53% аудиторних занять, 47% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.00.1/Б/ОК30- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є

Метою вивчення навчальної дисципліни «Судова медицина та психіатрія» є усвідомлення головних принципів та методів експертної роботи судових медиків та судових психіатрів. Основні завдання курсу полягають в розвитку у здобувачів вмінь та навичок при використанні спеціальних методів та прийомів для вирішення різних експертних питань відповідно до чинного законодавства України. Вивчення основ судової медицини здобувачів правових спеціальностей важливо для їх наступної практичної діяльності і формування висококваліфікованих кадрів юристів різного профілю. Програма охоплює основні процесуальні і теоретичні засади судово-медичної (СМЕ) та судово-психіатричної експертизи (СПЕ), завдання, та методологічні принципи експертного аналізу.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»:

Загальні компетентності

- ЗК1.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК5.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК8.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК9.** Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності

СК3. Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.

СК6. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати; формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК9. Здатність ефективно застосовувати сучасні техніку і технології захисту людини, матеріальних цінностей і суспільних відносин від проявів криміногенної обстановки та обґрунтувати вибір засобів та систем захисту людини і суспільних відносин.

СК16. Здатність у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми під час службової діяльності в разі отримання інформації чи безпосереднього виявлення ознак правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях, а також здатність надавати домедичну допомогу.

СК20. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.00.1/Б/ОК30- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 4

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність»:

РН3. Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки.

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

РН16. Застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального злочину чи адміністративного правопорушення.

РН19. Вміти застосовувати процедури надання першої медичної допомоги.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Вступ до судової медицини. Організаційні та процесуальні основи судової медицини.

Тема 1. Предмет і завдання судової медицини. Правові, процесуальні та організаційні основи судово-медичної експертизи

1. Предмет, завдання і методи судової медицини, зв'язок з іншими науками.

2. Судово-медична експертиза, визначення, види, об'єкти, структура судово-медичної служби України.

3. Судово-медичний експерт, лікар-експерт та їх процесуальні відмінності.

4. Обов'язки, права, відповідальність експерта.

5. Особливості призначення і проведення судово-медичної експертизи в експертному закладі

Тема 2. Розлад здоров'я і смерть від різних видів зовнішньої дії

1. Судово-медична травматологія. Пошкодження тупими предметами, падіння з висоти. Транспортна травма.

2. Поняття «травма», класифікація тілесних ушкоджень.

3. Травматичні чинники, які використовуються для нанесення механічної травми

4. Види механічних пошкоджень.

5. Судово-медична експертиза ушкоджень гострими предметами і вогнепальних пошкоджень.

6. Класифікація гострих предметів.

7. Класифікація ушкоджень, що виникають від дії гострих предметів.

8. Предмет, який коле, механізм його дії. Морфологічні ознаки колотої рани і її судово-медичне значення

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.00.1/Б/ОК30- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 5

9. Розлад здоров'я і смерть від гострого кисневого голодування.
10. Класифікація видів механічної асфіксії.
11. Видові ознаки розладу здоров'я і смерті при різних видах механічної асфіксії.

Модуль 2. Судово-медична експертиза трупів, живих осіб, речових доказів

Тема 3. Смерть і трупні явища. Судово-медична експертиза трупа

1. Класифікація смерті в судовій медицині.
2. Клінічна і біологічна смерть.

Тема 4. Судово-медична експертиза речових доказів з об'єктами біологічного походження

1. Значення речових доказів.
2. Виявлення і дослідження слідів крові, сперми, слини, сечі, поту, окремих тканин і органів людини, волосся.
3. Правила опису, вилучення і упаковки речових доказів біологічного походження

Тема 5. Судово-медична експертиза живих осіб

1. Обов'язкове призначення експертизи для встановлення тяжкості і характеру тілесних ушкоджень.
2. Приводи для призначення судово-медичної експертизи живої особи.

Модуль 3. Загальнотеоретичні та організаційні питання судової психіатрії

Тема 6. Предмет та завдання судової психіатрії. Правове положення й організація судово-психіатричної експертизи. СПЕ у кримінальному та цивільному процесах

1. Судова психіатрія як галузь психіатрії.
2. Предмет і завдання судової психіатрії.
3. Роль і значення судової психіатрії в системі підготовки співробітників ОВС.
4. Види судово-психіатричної експертизи. Межі компетенції судово-психіатричної експертизи.
5. Порядок призначення судово-психіатричної експертизи. Об'єкти судово-психіатричної експертизи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.00.1/Б/ОК30- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 6

Тема 7. Примусові та не примусові заходи медичного характеру. Комплексна судова психолого-психіатрична експертиза. Хронічні душевні хвороби. Тимчасові розлади психічної діяльності. Слабоумство та інші хворобливі стани

1. Психіатричний огляд засуджених: питання, що підлягають дозволу психіатра; порядок дострокового звільнення осіб з психічними захворюваннями від подальшого відбування покарання.

2. Види примусових заходів медичного характеру, критерії їх вибору. Порядок призначення, продовження, зміни і припинення примусових заходів медичного характеру. Застосування примусових заходів медичного характеру до осіб, які вчинили кримінальне правопорушення.

Тема 8. Судова та пенітенціарна наркологія. Суїцидонебезпечна поведінка засуджених

1. Симуляція і дисимуляція психічних і поведінкових розладів.

2. Форми і способи симуляції. Розпізнавання симуляції. Форма і способи дисимуляції, її розпізнавання. Судово-психіатрична оцінка симуляції і дисимуляції психічних і поведінкових розладів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.00.1/Б/ОК30- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 7

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1. Вступ до судової медицини. Організаційні та процесуальні основи судової медицини.				
Змістовий модуль 1. Вступ до судової медицини. Організаційні та процесуальні основи судової медицини.				
Тема 1. Предмет і завдання судової медицини. Правові, процесуальні та організаційні основи судово-медичної експертизи	11	2	4	5
Тема 2. Розлад здоров'я і смерть від різних видів зовнішньої дії	11	2	4	5
Разом за змістовний модуль 1	22	4	8	10
Модуль 2. Судово-медична експертиза трупів, живих осіб, речових доказів				
Змістовий модуль 2. Судово-медична експертиза трупів, живих осіб, речових доказів				
Тема 3. Смерть і трупні явища. Судово-медична експертиза трупа	11	2	4	5
Тема 4. Судово-медична експертиза речових доказів з об'єктами біологічного походження.	11	2	4	5
Тема 5. Судово-медична експертиза живих осіб.	11	2	4	5
Разом за змістовний модуль 2.	33	6	12	15
Модуль 3. Загальнотеоретичні та організаційні питання судової психіатрії				
Змістовний модуль 3. Загальнотеоретичні та організаційні питання судової психіатрії				
Тема 6. Предмет та завдання судової психіатрії. Правове положення й організація судово-психіатричної експертизи. СПЕ у кримінальному та цивільному процесах	12	2	4	6
Тема 7. Примусові та не примусові заходи медичного характеру. Комплексна судова психолого-психіатрична експертиза. Хронічні душевні хвороби. Тимчасові розлади душевної діяльності. Слабоумство та інші хворобливі стани.	12	2	4	6
Тема 8. Судова та пенітенціарна наркологія. Суїцидонебезпечна поведінка засуджених.	11	2	4	5
Разом за змістовний модуль 3	35	6	12	17
ВСЬОГО	90	16	32	42

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.00.1/Б/ОК30- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 8

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Тема 1. Предмет і завдання судової медицини. Правові, процесуальні та організаційні основи судово-медичної експертизи	4
2	Тема 2. Розлад здоров'я і смерть від різних видів зовнішньої	4
3	Тема 3. Смерть і трупні явища. Судово-медична експертиза трупа	4
4	Тема 4. Судово-медична експертиза речових доказів з об'єктами біологічного походження.	4
5	Тема 5. Судово-медична експертиза живих осіб.	4
6	Тема 6. Предмет та завдання судової психіатрії. Правове положення й організація судово-психіатричної експертизи. СПЕ у кримінальному та цивільному процесах	4
7	Тема 7. Примусові та не примусові заходи медичного характеру. Комплексна судова психолого-психіатрична експертиза. Хронічні душевні хвороби. Тимчасові розлади діяльності. Слабоумство та інші хворобливі стани.	4
8	Тема 8. Судова та пенітенціарна наркологія. Суїцидонебезпечна поведінка засуджених.	4
РАЗОМ		32

6. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Предмет і завдання судової медицини. Правові, процесуальні та організаційні основи судово-медичної експертизи

1. Участь спеціаліста в області судової медицини в слідчих діях.
2. Експертиза в судовому засіданні.
3. Судово-медична документація, назва порядок упорядкування, процесуальні вимоги.
4. Обвинувачений і виробництво експертизи.
5. Допит судово-медичного експерта в судовому засіданні.
6. Участь спеціаліста в області судової медицини в судовому засіданні.

Тема 2. Розлад здоров'я і смерть від різних видів зовнішньої дії

1. Пошкодження тупими предметами. Падіння з висоти.
2. Транспортна травма і її види.
3. Зразковий перелік питань при судово-медичній експертизі пошкоджень тупим знаряддям
4. Ріжучий предмет і механізм його дії. Морфологічні ознаки різаної рани і її судово-медичне значення.
5. Колюще-ріжучі предмети і механізм їх дії. Морфологічні ознаки колото-різаної рани і її судово-медичне значення.
6. Предмет, що рубає і механізм його дії. Морфологічні ознаки і судово-медичне значення рубаної рани.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.00.1/Б/ОКЗ0- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 9

7. Вогнепальні пошкодження, їх особливості залежно від дистанції пострілу.

8. Складові елементи вогнепального пошкодження. Постріл в упор, з близької і неблизької відстані.

9. Визначення прижиттєвості странгуляційної борозни, часу перебування трупа у воді, відмінності повішення від задушення петлею.

10. Особливості огляду трупа і місця події при різних видах смерті при явищах механічної асфіксії.

11. Питання, поставлені на дозвіл судово-медичної експертизи при різних видах механічної асфіксії.

Тема 3. Смерть і трупні явища. Судово-медична експертиза трупа

1. Способи визначення давності настання смерті.
2. Ранні трупні зміни.
3. Пізні трупні зміни.

Тема 4. Судово-медична експертиза речових доказів з об'єктами біологічного походження

1. Формулювання питань для дозволу судово-медичному експерту.
2. Мотивація необхідності виявлення, правильного вилучення, опису і упаковки даних слідів.
3. Алгоритм виявлення слідів: сперми, слини, сечі, калу, поту, жіночого молока, молозива, об'єктів, схожих на волосся.

Тема 5. Судово-медична експертиза живих осіб

1. Визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень. Поняття. Що кваліфікують ознаки тілесних ушкоджень.
2. Експертиза стану здоров'я, штучних хвороб.
3. Інші види судово-медичної експертизи живих осіб.

Тема 6. Предмет та завдання судової психіатрії. Правове положення й організація судово-психіатричної експертизи. СПЕ у кримінальному та цивільному процесах

1. Зв'язок судової психіатрії з дисциплінами що викладаються в ВУЗах МВС України.
2. Організація судово-психіатричної служби на Україні. Основні нормативні акти в судово-психіатричній експертизі (СПЕ).
3. Підготовка кримінальної справи до проведення СПЕ.
4. Оформлення результатів експертизи. Основні розділи експертного висновку.
5. Критерії оцінки акту СПЕ судово-слідчими органами.
6. Завдання СПЕ в кримінальному процесі. СПЕ обвинувачених.
7. Поняття неосудності. Юридичний і медичний критерії неосудності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.00.1/Б/ОК30- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 10

8. Поняття обмеженої осудності. Юридичний і медичний критерії обмеженої осудності.

9. Судово-психіатрична оцінка осіб, у яких психічний розлад розвився після скоєння злочину, але до винесення судом вироку.

10. СПЕ свідків і потерпілих. Особливості СПЕ неповнолітніх.

11. Завдання СПЕ у цивільному процесі. Питання, що підлягають дозволу СПЕ в цивільному процесі.

Тема 7. Примусові та не примусові заходи медичного характеру. Комплексна судова психолого-психіатрична експертиза. Хронічні душевні хвороби. Тимчасові розлади душевної діяльності. Слабоумство та інші хворобливі стани

1. Поняття правоздатність, дієздатність, обмежена дієздатність і недієздатність. Медичний і юридичний критерії обмеженої дієздатності і недієздатності.

2. Визнання угоди недійсною.

3. Поняття неосудності і недієздатності, їх схожість і відмінність.

4. Недієздатність і опіка, обмежена дієздатність і опікування.

Тема 8. Судова та пенітенціарна наркологія. Суїцидонебезпечна поведінка засуджених

1. Акт СПЕ як джерело судових доказів. Процесуальні вимоги до оформлення акту СПЕ.

2. Основні розділи експертного висновку, вимоги до їх змістовної сторони.

3. Критерії оцінки акту СПЕ судово-слідчими органами.

4. Підстави для допиту експерта, підстави для призначення додаткової і повторної експертиз.

5. Інтерпретація різних по ступеню складності актів СПЕ.

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів з навчальної дисципліни «Судова медицина та психіатрія» включає:

- анотування вивченої додаткової літератури;
- написання рефератів та їх захист на практичних заняттях;
- написання есе за визначеною тематикою;
- складання термінологічних словників тощо.

8. Методи навчання

1. Вербальні: пояснення, розповідь, бесіда.

2. Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

3. Пояснювально-ілюстративний: пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння здобувачами.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.00.1/Б/ОК30- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 11

4. Метод проблемного викладу.
5. Дослідницький метод.
6. Дискусійний метод.
7. Евристичні методи.
8. Метод активного навчання: проведення ділових ігор, вирішення кейсів.

9. Методи контролю

Контроль складається з поточного контролю виконання здобувачами самостійної роботи, модульного контролю, контролю виконання індивідуальних завдань та семестрового контролю.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
11	11	13	13	13	13	13	13	100

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Бали
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Рекомендована література

Основна:

1. Судово-медична експертиза об'єктів при вогнепальній травмі. Монографія (видання доповнене). / В.Д. Мішалов, О.В. Михайленко, Т.В. Хохолева та ін. Київ: 2019. – 303 с., 325 іл.
2. Судово-медичний опис ушкоджень, термінів давності їх утворення і загоєння. Навчальний посібник, доповнений. / В.Д.Мішалов, М.М.Тагаєв, В.Т.Бачинський та ін. - Чернівці: «Місто», 2019. 160 с.
3. Судово-медична характеристика ушкоджень внутрішніх органів (селезінка, підшлункова залоза, печінка, нирки) та визначення давності їх утворення. В.Д.Мішалов, В.Т.Бачинський, В.В.Войченко та ін. - Чернівці: «Місто», 2019. 140 с.
4. Судово-медична ідентифікація спаленої особи за кістковими залишками. Монографія. / Л.Л.Голубович, П.Л.Голубович, А.Л.Голубович та ін.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.00.1/Б/ОК30- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 12

- Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 232 с.

5. Судова медицина та психіатрія. Для підготовки до іспитів. / О.В.Тищенко. Центр учбової літератури, 2022. 212 с.

6. Довідник поліцейського з домедичної допомоги : довідкове видання для курсантів, студентів та слухачів ЗВО МВС України / Тарас Степанович Вайда. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 424 с.

7. Догоспітальна допомога при травмах. International Trauma Life Support : пер. з англ. 9-го вид. / Рой Л. Елсон, Кайі Г. Ган, Джон Е. Кемпбелл; наук. ред. пер. : А.О. Волосовець. - К. : ВСВ «Медицина», 2023. 440 с.

8. Патопсихологічний аналіз особистості в правоохоронній практиці: монографія. Морозов О. М. Київ : Алерта, 2023. 402 с.

9. Психологія особистісної безпеки правоохоронців. 2-е видання, виправлене і доповнене: науково-практичний посібник. Розов В. І. Київ: Вид. «КНТ», 2023. 196 с.

10. Соціально-психологічна реабілітація та адаптація військово-службовців Збройних Сил України: нормативно-правове забезпечення / за заг. ред. Коропатніка І. М. К.: «КНТ», 2021. 224 с.

Додаткова:

1. Pavlo V.Yavorsky, Vitaly M. Zozulia, Oleh Ya. Vanchuliak, Marta S.Garazdiuk. Pregnancy, complicated by preeclampsia: fetoplacental complex immune deadaptation and histostructural features. Wiadomosci Lekarskie. – 2020 – tom LXXIII, nr 1 – P. 99-103

2. Зозуля В.М., Ванчуляк О.Я. Особливості опису ушкоджень водія та пасажирів легкового автомобіля у випадку ДТП в залежності класу транспортного засобу та ракурсу зіткнення. Судово-медична експертиза. – 2020- №1 – С. 115-117

3. Зозуля В.М., Бачинський В.Т. Аналіз сучасних можливостей ідентифікації водія і пасажирів всередині транспортного засобу при дорожньо-транспортній пригоді. Судово-медична експертиза. – 2020- №2 – С. 14-22

4. Зозуля В.М., Ботнар В.А. Летальна дія високого тиску в замкнутому приміщенні. Судово-медична експертиза. – 2020- №2 – С. 57-62

5. Зозуля В.М. Аналіз особливостей фронтального зіткнення автомобілів класу D. Судово-медична експертиза. – 2021- №1 – С. 53-58

6. Зозуля В.М. Спектр тілесних ушкоджень водія та пасажирів у випадку летальної автомобільної травми при фронтальному зіткненні в салоні автомобілів класу E. Судово-медична експертиза. – 2021- №2 – С. 62-67

7. Зозуля В.М. Особливості ушкоджень водіїв та пасажирів у салоні автомобілів класу D при кутовому зіткненні. Буковинський медичний вісник. – 2021. – Т.25, №3 (99). – С.38-41.

8. Зозуля В.М. Можливості ідентифікації водія та пасажирів в результаті комплексного аналізу травм всередині салону автомобіля класу J при лобовому зіткненні. Буковинський медичний вісник. – 2021. – Т.25, №4 (100). – С.30-33.

9. Зозуля В.М. Характер ушкоджень водія в салоні автомобілів класу E

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/262.00.1/Б/ОК30- 2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 13 / 13</i>

при лівому кутовому зіткненні. Судово-медична експертиза. – 2022- №1 – С. 64-68.

10. Зозуля В.М. Особливості ушкоджень водіїв та пасажирів у салоні автомобілів класу В при кутовому зіткненні. Судово-медична експертиза. – 2022- №2 – С. 56-62.

11. Зозуля В.М. Превалюючі тенденції морфологічних ушкоджень у водіїв і пасажирів джипів і позашляховиків при летальних ДТП. Судово-медична експертиза. – 2023- №1 – С. 51-55.